Paavali Kukkonen
Edunvalvontapäällikkö

8.10.2026

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle

HE 175/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

EK pitää tärkeänä, että vuoden 2027 talousarvio tukee alkaneen talouskasvun vahvistumista ja toimeenpanee johdonmukaisesti jo päätetyt kilpailukykyä, investointeja ja työntekoa vahvistavat uudistukset. Talousarvion yleislinja on tältä osin oikeansuuntainen.

Erityisen myönteisiä ovat yhteisöverokannan alentaminen 18 prosenttiin, työn verotuksen keventäminen ja indeksitarkistukset, yrittäjyyttä ja kasvuyrityksiä tukevat veromuutokset kuten osakeoptioiden verotuksen kehittäminen sekä sitoutuminen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tavoitteeseen.

Suomen julkisen talouden rakenteellinen alijäämä on kuitenkin edelleen vakava, eikä talouskasvu riitä kääntämään julkista taloutta kestävälle uralle. Valtiontalouden alijäämä on 12,4 miljardia euroa ja valtionvelan korkomenot kasvavat 4,4 miljardiin euroon. Vaikka alijäämä pienenee edellisvuodesta ja vuonna 2027 pannaan toimeen merkittävä määrä aiemmin päätettyjä sopeutustoimia, velkaantuminen jatkuu liian nopeana.

EK tukee voimakkaasti tavoitetta julkisen talouden tervehdyttämiseksi. Vakaa toimintaympäristö on yrityksille ensiarvoisen tärkeä. Siksi julkisen talouden hoidon tavoitteista ja pelisäännöistä saavutetusta yhteisymmärryksestä on pidettävä kiinni ja vaalittava sitoumuksen uskottavuutta. EK:n näkemyksen mukaan tarvittava sopeutus on toteutettava ensisijaisesti menoja ja niiden kasvua hillitsemällä, julkisen sektorin tuottavuutta parantamalla ja talouden kasvupotentiaalia vahvistamalla.

Talouden kuva

Suomen talous on pitkän heikon jakson jälkeen kääntynyt laajapohjaiseen ja vahvistuvaan kasvuun. Vientiyritysten tilanne on parantunut jo jonkin aikaa, ja kuluvan vuoden aikana talouskasvu on laajentunut yhä enemmän myös muille sektoreille. Myös viimeisimmät EK:n yrityskyselyt vientiyritysten kasvutavoitteista tukevat kuvaa vienninvedon edelleen jatkumisesta. Kotitalouksien luottamus on parantunut, vaikkakin

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

vielä epävarma. Työllisyyden lasku on loiventunut ja uusimpien lukujen mukaan kääntynyt jo pieneksi kasvuksi.

Kansainvälisen talouden epävarmuus, suuret geopoliittiset riskit, korkokehitys ja esimerkiksi energiamarkkinoiden heilahtelu voivat nopeasti heikentää Suomen talousnäkymiä. Finanssipolitiikassa on siksi vältettävä ratkaisuja, jotka heikentäisivät yritysten investointihalukkuutta tai kuluttajien luottamusta juuri kasvun käynnistyessä.

EK pitää talousarvioesityksen pohjana olevaa valtiovarainministeriön syksyn talousennustetta perusteltuna ja yhdenmukaisena EK:n näkemyksen kanssa. EK korostaa silti, että kansainvälisen talouden toimintaympäristö on tällä hetkellä poikkeuksellisen epävakaa, mikä korostaa talousennusteiden epävarmuutta.

Toisaalta valtiovarainministeriön ennuste ottaa huomioon vain tehtyjen politiikkatoimien välittömät vaikutukset, ei niiden pidemmän aikavälin vaikutuksia esimerkiksi kasvuun ja työllisyyteen. Näin ollen on positiivinen riski siitä, että kasvu voi olla ennustettua nopeampaa, mikä näkyisi myös pienempinä alijääminä ja ennustettua suotuisampana velkasuhteen kehityksenä.

Talous- ja finanssipolitiikan linja

Vuoden 2027 talousarvioesityksen loppusumma on 92,5 miljardia euroa eli 0,8 miljardia enemmän kuin vuodelle 2026 on budjetoitu. Alijäämä on 12,4 miljardia euroa. Menotasoa kasvattavat etenkin indeksitarkistukset, puolustukseen ja turvallisuuteen tehtävät välttämättömät panostukset sekä valtionvelan korkomenojen nousu. Hallituksen päättämät menosäästöt ja uudistukset alentavat menotasoa, mutta eivät vielä riitä pysäyttämään velan kasvua.

EK pitää myönteisenä sitä, että hallitus pitää kiinni aiemmin sovituista säästöistä ja vie läpi lähes miljardin euron velkaantumista hillitsevät toimet vuonna 2027. Julkisen talouden rakenteellisen epätasapainon sekä myös suhdannepolitiikan näkökulmasta voisi perustella myös jonkin verran nopeampaa tasapainotusvauhtia, mutta samalla on ehdottomasti huolehdittava siitä, että tehtävät toimet tukevat kasvua eivätkä rajoita sitä.

EK pitää viime vuoden aikana syntynyttä parlamentaarista sopua julkisen talouden tavoitteista ja pelisäännöistä erittäin arvokkaana. Tästä yhteisymmärryksestä on pidettävä kiinni, jotta Suomen julkinen talous saadaan ylivaalikautisesti kestävälle pohjalle. Tasapainotuksen merkitystä korostaa noussut julkisen velan korkotaso, mikä kaventaa Suomen julkisen talouden liikkumatilaa.

EK:n näkemyksen mukaan korkean kokonaisveroasteen oloissa julkisen talouden vahvistamista ei tule rakentaa uusien työntekoa, yrittämistä tai investointeja heikentävien veronkiristysten varaan. Sopeutus on toteutettava ensisijaisesti menoja ja niiden kasvuvauhtia hillitsemällä, julkisen sektorin tuottavuutta parantamalla sekä talouden kasvupotentiaalia vahvistamalla.

Veropolitiikka

EK kannattaa yhteisöverokannan alentamista 20 prosentista 18 prosenttiin vuoden 2027 alusta, hallituksen puoliväliriihessä keväällä 2025 tekemän linjauksen mukaisesti. Päätös on erittäin tärkeä ja se parantaa Suomen asemaa kansainvälisessä investointikilpailussa, kannustaa yrityksiä kasvuun ja vahvistaa kotimaista omistajuutta. Sen vaikuttavuus edellyttää vakaata ja ennakoitavaa veropolitiikkaa myös tulevina vuosina.

EK huomauttaa lisäksi, että Suomen kannalta merkittävissä verrokkimaissa on tehty päätöksiä yhteisöveron keventämisestä. Esimerkiksi Tanskassa yhteisöveroa on päätetty alentaa 22 prosentista 19 prosenttiin. Suomen nykyinen 20 prosentin yhteisöverokanta oli sen käyttöönoton aikaan ehdoton kilpailuvaltti, mitä se ei tänä päivänä enää ole toimintaympäristön muututtua.

Ansiotuloverotukseen tehdään täysimääräiset **indeksitarkistuks**et ansiotuloveroperusteisiin sekä erillinen 230 miljoonan euron **kevennys pieni- ja keskituloisten työn verotukseen**. EK kannattaa näitä vahvasti. Muutokset estävät verotuksen automaattisen kiristymisen, tukevat työnteon kannustimia ja vahvistavat ostovoimaa.

Uudet veropäätökset

EK pitää erittäin positiivisena, että hallitus toteuttaa **työsuhdeoptioiden** verotuksen uudistuksen kevään 2026 kehysriihessä sovitun mukaisesti. Esitykseen on tehty eräitä täsmennyksiä muun muassa osakkeiden mahdollisen arvonalentumisen huomioimisesta. Nämä täsmennykset ovat EK:n näkökulmasta perusteltuja.

EK kannattaa **jäteveron laajennuksen perumista**, koska pääosalle veron piiriin ehdotetuille, yksittäisten yritysten tuottamille jätejakeille ei voitu osoittaa riittävästi käyttökohteita.

EK pitää perusteltuna, että hallitus **ei vie kiinteistöverouudistusta** eteenpäin tällä vaalikaudella, vaikka jatkaakin sen selvittämistä. Aikataulu ei mahdollista kiinteistönomistajille riittävää aikaa perehtyä ja varautua muutosten vaikutuksiin. Heikosti valmisteltuun uudistukseen sisältyisi lukuisia ongelmia ja erittäin suuri riski merkittävistä ei-toivotuista veronkorotuksista.

Investointiympäristön vakauden näkökulmasta EK pitää valitettavana, että datakeskuksille suunnitellusta verotuesta luovutaan.

EK kannattaa päätöstä selvittää osakesäästötilin laajentamista listaamattomiin yrityksiin sekä niihin sijoittaviin rahastoihin. Muutos olisi toteutuessaan erittäin merkittävä, ja kehittäisi Suomen pääomamarkkinoita. On tärkeää, että osakesäästötilin kehittäminen jatkuu niin, että asiassa edetään konkreettisesti.

EK vastustaa matkailijaveron mahdollistavan puitelain edistämistä. EK ei kannata matkailijaveron käyttöönottoa, koska matkailijaveron haitat olisivat merkittävät eikä veroa voi perustella myöskään fiskaalisin syin.

Muut kasvupanostukset

EK pitää tärkeänä, että **tutkimus- ja kehittämistoiminnan neljän prosentin tavoite säilyy** ja että lisärahoitus kohdennetaan vaikuttavasti. Parlamentaarinen TKI-sopu edellyttää ennustettavuutta valtion rahoitusosuudessa T&K-rahoituslakiin kirjatulla tavalla. Yritykset ovat oman sitoumuksensa pitäneet, mutta valtion toimissa on jonkin verran horjuvuutta. Pienikin poukkoileminen murentaa yritysten toimintaympäristön vakautta haitallisella tavalla.

Rahoituksessa on vahvistettava yritysvetoista TKI-toimintaa, tulosten kaupallistamista, kansainvälistymistä ja teknologian käyttöönottoa. T&K-rahoituksen **rinnalla tarvitaan riittävä innovaatiorahoitus**, jotta tutkimuspanostukset muuttuvat uusiksi tuotteiksi, palveluiksi, vienniksi ja työpaikoiksi. Innovaatiorahoituksen osalta vallitsee tällä hetkellä epäselvyyttä, mitä budjettiriihen yhteydessä tehty korjausliike/lisäjoustovara innovaatiorahoituksen lisäämisen suuntaan BF:n rahoituksen osalta tarkoittaa ja mihin se on käytettävissä.

Investointiympäristön vahvistamiseksi on vietävä loppuun jo päätetyt puhtaan siirtymän ja suurten energiainvestointien kannusteet, turvattava kohtuuhintaisen, puhtaan ja toimitusvarman sähkön saatavuus sekä varmistettava lupa- ja kaavoitusprosessien riittävät resurssit.

EK pitää harmillisena, **energiatuen määrä vuodelle 2027 laskee** hyvin maltilliselle 9,9 miljoonan euron tasolle, mikä noin kuudesosa aikaisemmasta tukitasosta. On selvää, että sillä ei pystytä vauhdittamaan suuremman mittakaavan hankkeita, joissa riskit ovat usein suurimmat ja investointitukien merkitys siksi suurempi. Aikaisempina vuosina on tavoiteltu, että energiatuen avulla olisi pystytty myötävaikuttamaan jopa yli 300 miljoonan euron investointeihin, ja vuodelle 2027 tavoitteena on vastaavasti 40-50 miljoonaa euroa. EK katsoo, että on perusteltua kyseenalaistaa, voidaanko kansantalouden kannalta merkittäviä

investointeja vauhdittaa vain 9,9 miljoonan euron myöntövaltuuden puitteissa.

Laajemmin EK esittää huolen siitä, että momentin 32.20 puhtaan siirtymän investointeihin tehtyjen useiden leikkausten myötä **Suomen kyky vauhdittaa puhtaan siirtymän strategisia investointeja heikkenee**, mikä siten heikentää mahdollisuuksia saada vauhditettua investointeja näiden arvoketjujen muodostumiseen Suomessa.

Investoinneille politiikkaympäristön **ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys on keskeisen tärkeää**. Ennakoitava ja pitkäjänteinen politiikkaympäristö on tärkeä osa investointiympäristöä, ja kun Suomi kilpailee muiden maiden kanssa vihreän siirtymän investoinneista, on tärkeää, että politiikan pitkän aikavälin tavoitteet luovat ennustettavuutta toimintaympäristön kehityksestä, eikä keskeisiin markkinoita vauhdittaviin instrumentteihin tehdä toistuvasti muutoksia.

EK huomauttaa, että investointisuunnitelmat Suomeen rakentuvat pitkälti päästöttömän sähkön varaan. Päästöttömästä sähköstä on tullut teollisuudellemme aivan keskeinen kansallisen kilpailukyvyn tekijä. Siksi **hallituksen tulee varmistaa, että energiainvestoinnit tuulivoimaan maalla ja merellä sekä aurinkovoimaan ja nykyisen ydinvoimakapasiteetin elinkaaren jatkamiseen saadaan etenemään rivakasti ja häiriöittä**. Tämä tarkoittaa ennakoitavan ja johdonmukaisen politiikkaympäristön luomista eli asetetuista tavoitteista ja ohjauskeinoista kiinni pitämistä, pidättäytymistä yksittäisille energian tuotantomuodoille haitallisesta sääntelystä, investointiluvituksen vauhdittamista, riittäviä TKI-panostuksia ja osaajien saatavuuden turvaamista.

Talousarviossa esitetään puhtaan siirtymän **investointien lupaprosessien etusijamenettelyyn kertaluonteisesti 2 miljoonaa euroa**. Tätä EK pitää hyvänä lisäpanostuksena, mutta huomauttaa että erityisesti lunastuslupakäsittelyt ovat ruuhkautuneet ja lisäpanostuksia olisi ollut tärkeä kohdentaa myös lunastuslupakäsittelyjonojen purkamiseen. EK myös kannattaa hallituksen toimia aiheettomiin valituksiin puuttumiseksi mm. etukäteis- ja seuraamusmaksun käyttöönotoksi.

Talousarvioesityksessä **energiaintensiiviselle teollisuuden tärkeä sähköistymistuelle ei ole osoitettu jatkoa** sen jälkeen, kun se päättyy vuoteen 2026. EK pitää tätä vahingollisena. EK pitää hyvänä, että kotimaisen energiakapasiteetin turvaamiseen on varattu 8 milj. euroa vuosittain tukimalliin, jolla varmistetaan riittävä energian saatavuus ja toimitusvarmuus myös talvella.

Liikenne- ja infrainvestoinnit on kohdennettava hankkeisiin, jotka parantavat saavutettavuutta, huoltovarmuutta ja elinkeinoelämän kilpailukykyä. Julkisen hallinnon säästöissä painopisteen tulee olla

tuottavuuden vahvistamisessa, digitalisaation ja tekoälyn hyödyntämisessä, prosessien keventämisessä sekä tehtävien priorisoinnissa.

Liikenteen käyttövoimasiirtymän yksi keskeinen pullonkaula on lataus- ja kaasun tankkausinfrastruktuurin kattavuus, etenkin raskaan liikenteen ajoneuvoille. Siten EK pitää haitallisena, että **panostuksia infrastruktuurin ja päästöttömän kaluston hankintaan on leikattu**.

Puolustusmenojen kasvu on välttämätöntä epävakaan turvallisuustilanteen vuoksi, ja tarvittavista panostuksista on myös varsin laajapohjainen kansallinen yksimielisyys. EK näkee turvallisen toimintaympäristön yhtenä tärkeimmistä yritystoiminnan kilpailukyvyn osista ja jakaa tilannekuvan puolustusmenojen kasvattamisen tarpeesta. **Puolustusmenojen kasvaessa EK korostaa, että tämän teollisuuspoliittinen kasvua tukeva vaikutus on kyettävä maksimoimaan**.

EK esitti budjettiriiheen viime ja tänä vuonna menestyksekkäästi toteutetulle Finland-Ukraine Investment Facility -kehitysrahoitusinstrumentille (FUIF) 50 miljoonan euron lisävaltuutta, mikä ei toteutunut. FUIF on erittäin tehokkaaksi havaittu tapa käynnistää investointihankkeita ja uudelleenrakentaa Ukrainan puolustustaistelun kannalta keskeistä infrastruktuuria suomalais-ukrainalaisessa yhteistyössä jo hyökkäyssodan aikana.

Johtopäätökset

Vuoden 2027 talousarvio sisältää useita kasvun ja kilpailukyvyn kannalta perusteltuja ratkaisuja. Keskeistä on toimeenpanna ne viivytyksettä ja ennakoitavasti. Samalla talousarvio osoittaa, ettei julkisen talouden velkaantumisongelmaa ole vielä ratkaistu.

EK korostaa, että seuraavan hallituskauden talouspolitiikan tulee yhdistää määrätietoinen menojen sopeutus, julkisten palvelujen tuottavuusuudistukset ja yritysvetoisen kasvun edellytysten vahvistaminen. Vain riittävästi vahvistuva kasvu ja työllisyys voivat kestävästi turvata julkisen talouden rahoituspohjan.